

**EGZAMIN MATURALNY  
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA DO 2014  
(„STARA MATURA”)**

**HISTORIA SZTUKI  
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ  
ARKUSZ MHS-R1**

**MAJ 2016**

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

### Część I. Test

#### Zadanie 1. (0–2)

| Obszar standardów                                     | Opis wymagań                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji. | Rozpoznanie stylu dzieła sztuki. (I.1.a.1)<br>Rozpoznanie dzieł, przyporządkowanie dzieł właściwym autorom i miejscom. (I.1.b.1) |

#### Schemat punktowania

2 p. – za 12–10 poprawnych odpowiedzi.

1 p. – za 9–5 poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 5 poprawnych odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

#### Poprawne odpowiedzi

A.

- a) Tylman / Tylman van Gameren / Tylman z Gameren / Gamereński
- b) kościół Sakramentek / kościół św. Kazimierza / Kościół Sakramentek pod wezwaniem św. Kazimierza
- c) Warszawa
- d) barok / barok klasycyzujący

B.

- a) Soufflot
- b) Panteon Paryski / kościół św. Genowefy
- c) Paryż
- d) klasycyzm / neoklasycyzm

C.

- a) Gaudi
- b) Sagrada Familia / świątynia Świętej Rodziny
- c) Barcelona
- d) secesja

#### Zadanie 2. (0–1)

|                          |                                                      |
|--------------------------|------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie. | Zdefiniowanie wskazanych pojęć i terminów. (I.2.b.2) |
|--------------------------|------------------------------------------------------|

#### Poprawne odpowiedzi

Perystaza to A.

Baptysterium to C.

Wirydarz to B.

#### Schemat punktowania

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

**Zadanie 3. (0–1)**

|                                                       |                                             |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji. | Rozpoznanie technik plastycznych. (I.2.a.1) |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za 3–2 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za 1 poprawną odpowiedź lub odpowiedzi błędne albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

- A. fresk
- B. miedzioryt
- C. malarstwo olejne

**Zadanie 4. (0–1)**

|                          |                                                                                                                      |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie. | Rozpoznanie dzieł, przyporządkowanie dzieł właściwym autorom i miejscom, określenie czasu powstania dzieł. (I.1.b.1) |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

- a) Vermeer
- b) *Kobieta nalewająca mleko / Mleczarka*
- c) XVII w.

**Zadanie 5. (0–1)**

|                          |                                                                                  |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie. | Rozpoznanie kierunków sztuk plastycznych i określenie ich chronologii. (I.1.a.1) |
|--------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne uporządkowanie wszystkich kierunków.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

|            |          |              |          |
|------------|----------|--------------|----------|
| surrealizm | kubizm   | hiperrealizm | pop-art  |
| <b>2</b>   | <b>1</b> | <b>4</b>     | <b>3</b> |

**Zadanie 6. (0–1)**

|                                                       |                                                                                                                                  |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji. | Rozpoznanie stylu dzieła sztuki (I.1.a.1).<br>Rozpoznanie dzieł, przyporządkowanie dzieł właściwym autorom i miejscom. (I.1.b.1) |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za 6–4 poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 4 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

A.

- a) Boccioni
- b) futuryzm

B.

- a) Donatello
- b) renesans

C.

- a) Brâncuși
- b) abstrakcjonizm / abstrakcjonizm organiczny

**Zadanie 7. (0–1)**

|                                                       |                                                                                          |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji. | Rozpoznanie w dziele sztuki tematu i określenie jego źródła<br>ikonograficznego. (I.3.1) |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za 3–2 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 2 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

A. Vir Dolorum

B. obnażenie z szat

C. wniebowstąpienie

**Zadanie 8. (0–2)**

|                                                       |                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji. | Rozpoznanie dzieł, przyporządkowanie dzieł właściwym<br>autorom i miejscom. (I.1.b.1)<br>Opisanie elementów formalnych dzieła. (II.1.1) |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

2 p. – za 7–5 poprawnych odpowiedzi.

1 p. – za 4–3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

- a) Szymanowski
- b) Pomnik Fryderyka Chopina
- c) XX w.
- d) Warszawa
- e) Główne cechy rzeźby, np.:
  - asymetria
  - dynamika
  - płynność formy
  - miękkość linii
  - wykonanie dzieła z brązu
  - rzeźba ażurowa / otwarta na przestrzeń
  - faktura zróżnicowana
  - kompozycja oparta na diagonalach.

**Zadanie 9. (0–2)**

|                                                       |                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji. | Rozpoznanie kierunków sztuk plastycznych. (I.1.a.1)<br>Określenie zależności między sytuacją społeczno-polityczną a kształtem dzieła. (II.2.2) |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za poprawną nazwę kierunku.

0 p. – za błędną odpowiedź albo brak odpowiedzi.

oraz

1 p. – za 3 poprawne cechy socrealizmu.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

Kierunek: socrealizm / realizm socjalistyczny

Charakterystyczne cechy kierunku, np.:

- propaganda idei komunistycznych, socjalistycznych
- gloryfikacja przywódców partii komunistycznych
- prostota formy i treści
- konwencjonalna forma / realistyczna forma
- ukazywanie pracy ludu
- tematami w obrazach i rzeźbach były: praca robotnika, chłopa, portrety przywódców komunistycznych.

**Zadanie 10. (0–6)**

|                           |                                                                                                             |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Analiza dzieł sztuki powstałych w różnych epokach, wskazanie cech wspólnych i różnic w ich formie. (II.3.1) |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Zadanie 10.1 (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawne określenie stylu lub kierunku obrazów A. i B.

0 p. – za odpowiedź niepełną lub błędną albo brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

obraz A. – renesans

obraz B. – kubizm

**Zadanie 10.2 (0–4)****Schemat punktowania**

2 p. – za 4 poprawne cechy obrazu A.

1 p. – za 3–2 poprawne cechy obrazu A.

0 p. – za 1 poprawną cechę obrazu A lub błędne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

oraz

2 p. – za 4 poprawne cechy obrazu B.

1 p. – za 3–2 poprawne cechy obrazu B.

0 p. – za 1 poprawną cechę obrazu B lub błędne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi**

Cechy formalne obrazu A:

- światło rozproszone
- precyzja w oddaniu szczegółów
- szeroka gama barwna
- przeważają barwy ciepłe
- dwuplanowość
- popiersie Marii Magdaleny wypełnia niemal cały kadr
- frontalne ujęcie postaci
- bliski kadr.

Cechy formalne obrazu B:

- operowanie płaską plamą barwną
- szeroka gama barwna
- geometryzacja formy
- wyraźne kontury
- dynamika
- silna deformacja
- poliperspektywa / patrzenie na obiekt z wielu stron i nakładanie się obrazów
- jednoplanowość
- asymetria.

**Zadanie 10.3 (0–1)****Schemat punktowania**

1 p. – za poprawny wniosek.

0 p. – za odpowiedź błędną albo brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

Realistyczna forma oraz powściągliwość w ukazywaniu uczuć świadczy o przynależności dzieła A do renesansu, natomiast zgeometryzowana forma dzieła B wskazuje na kubizm.

**Zadanie 11. (0–1)**

|                          |                                                      |
|--------------------------|------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie. | Przypisanie gatunków plastycznych twórcom. (I.2.a.2) |
|--------------------------|------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za 7–5 poprawnych odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 5 poprawnych odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

1. portret
2. pejzaż / weduta
3. mitologia
4. scena religijna
5. scena rodzajowa
6. akt
7. scena historyczna / scena batalistyczna

**Zadanie 12. (0–1)**

|                           |                                                                                 |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji. | Określenie związku między wydarzeniami historycznymi a tematyką dzieł. (II.3.3) |
|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|

**Schemat punktowania**

1 p. – za 3–2 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za 1 poprawną odpowiedź lub odpowiedzi błędne albo brak odpowiedzi.

**Poprawne odpowiedzi**

a) J. L. David *Śmierć Marata*

Wielka Rewolucja Francuska.

b) E. Delacroix *Wolność wiodąca lud na barykady*

Rewolucja lipcowa we Francji w 1830 r.

c) P. Picasso *Guernica*

Wojna domowa w Hiszpanii / bombardowanie wioski Guernica.

**Część II. Analiza porównawcza****Zadanie 13. (0–20)**

|                                                    |                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Korzystanie z informacji.<br>Tworzenie informacji. | Porównanie przedstawionych dzieł malarskich pod względem kompozycji, kolorystyki, światłocienia i ekspresji; sformułowanie wniosku. (II, III) |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**Zadanie 13.1. Kompozycja (0–6)****Schemat punktowania**

Obraz A

3 p. – za 6 poprawnych odpowiedzi.

2 p. – za 5–4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

Obraz B

3 p. – za 6 poprawnych odpowiedzi.

2 p. – za 5–4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi**

| Obraz A                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Obraz B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– pole obrazu – prostokąt w pionie</li> <li>– portret ujęty w trójkąt</li> <li>– portret en face / frontalny</li> <li>– portret do bioder</li> <li>– kompozycja jednopostaciowa</li> <li>– kompozycja harmonijna</li> <li>– symetryczna</li> <li>– statyczna</li> <li>– równowaga pionów i poziomów</li> <li>– bliski kadr</li> <li>– jednoplanowa.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– pole obrazu – prostokąt w pionie</li> <li>– portret ukazujący jedną modelkę trzy czwarte, a drugą niemal tyłem</li> <li>– portret kameralny</li> <li>– kompozycja ukazująca dwie siedzące postacie</li> <li>– asymetryczna</li> <li>– dynamiczna</li> <li>– wielokierunkowa</li> <li>– bliski kadr</li> <li>– dwuplanowa.</li> </ul> |

**Zadanie 13.2. Kolorystyka (0–4)****Schemat punktowania**

Obraz A

2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

Obraz B

2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi**

| Obraz A                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Obraz B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– wąska gama barwna</li> <li>– barwy ciepłe</li> <li>– barwy stonowane</li> <li>– występuje kontrast walorowy</li> <li>– plama barwna modelowana walorowo</li> <li>– subtelny kontrast temperaturowy między barwą sukni a twarzą, dekoltem i dłońmi</li> <li>– dominują barwy głębokich czerwieni, brązów i ugrów oraz złota.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– szeroka gama barwna</li> <li>– przewaga barw ciepłych</li> <li>– barwy są jasne, pastelowe</li> <li>– skala barw chromatycznych</li> <li>– błękity i granaty kontrastują z barwami ciepłymi – żółcieniami, brązami i czerwieniami</li> <li>– kontrast temperaturowy</li> <li>– akcent kolorystyczny – to czerwień kwiatów na rondzie kapelusza.</li> </ul> |

**Zadanie 13.3. Światło i modelunek (0–4)****Schemat punktowania**

Obraz A

2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

Obraz B

2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.



**Przykładowe odpowiedzi**

| Obraz A                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Obraz B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– źródło światła poza obrazem</li> <li>– źródło światła jest nieokreślone</li> <li>– światło skupia się na postaci modelki</li> <li>– najjaśniejsze partie obrazu to twarz i dłonie</li> <li>– światło pada z prawej strony / frontalnie</li> <li>– światło buduje formę</li> <li>– chłodne światło</li> <li>– ciemne, płaskie tło.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– światło jest naturalne</li> <li>– pada spoza obrazu</li> <li>– pada z lewej strony</li> <li>– światło równomiernie oświetla obie postacie</li> <li>– jest rozproszone</li> <li>– światło pełni ważną rolę w obrazie</li> <li>– w tle widać jasno rozświetlony fragment pejzażu.</li> </ul> |

**Zadanie 13.4. Ekspresja i środki wyrazu artystycznego (0–4)****Schemat punktowania**

Obraz A

2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

Obraz B

2 p. – za 4 poprawne odpowiedzi.

1 p. – za 3 poprawne odpowiedzi.

0 p. – za mniej niż 3 poprawne odpowiedzi albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe odpowiedzi**

| Obraz A                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Obraz B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>– realizm w sposobie obrazowania</li> <li>– precyzja w oddaniu szczegółów</li> <li>– linearność</li> <li>– w obrazie panuje nastrój spokoju</li> <li>– modelka ukazana jest jako dostojna</li> <li>– brak emocji</li> <li>– gładka faktura obrazu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– impresyjny / wrażeniowy sposób obrazowania</li> <li>– najważniejszymi środkami wyrazu są światło i kolor</li> <li>– obraz namalowany śmiałymi pociągnięciami pędzla</li> <li>– plama barwna jest miękka, impresyjna, pozbawiona linearności czy konturu</li> <li>– w obrazie panuje nastrój spokoju, harmonii</li> <li>– zróżnicowana, swobodna faktura.</li> </ul> |

**Zadanie 13.5. Wnioski końcowe dotyczące stylu i sposobu ujęcia (0–2)****Schemat punktowania**

2 p. – za sformułowanie wniosku dotyczącego stylu i sposobu obrazowania obu dzieł.

1 p. – za sformułowanie wniosku dotyczącego stylu i sposobu obrazowania jednego dzieła lub wskazanie stylu obu dzieł.

0 p. – za błędnie sformułowany wniosek albo brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Oba obrazy ukazują postacie młodych kobiet. Holbein, malarz renesansowy, oddaje szczegóły z wielką dokładnością, jego obraz ma charakter oficjalny. Portret impresjonisty jest bardziej malarski, a fotograficzny kadr – nowatorski w porównaniu z „fasadowym” ujęciem wizerunku Anny Cleves.

### Część III. Dłuższa wypowiedź na wybrany temat

#### Zadanie 14. (0–10)

Temat 1. Na podstawie trzech wybranych dzieł (innych niż zamieszczone w arkuszu) przedstaw różnice między portretami renesansowymi a portretami powstałymi w XIX i XX wieku.

Temat 2. Na podstawie trzech wybranych dzieł (innych niż zamieszczone w arkuszu) scharakteryzuj perspektywę linearną (geometryczną) i perspektywę barwną (malarską).

|                                                                                |                                                                                                                                           |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Wiadomości i rozumienie.<br>Korzystanie z informacji.<br>Tworzenie informacji. | Przedstawienie i ocena wybranych zagadnień z zakresu historii sztuki; sformułowanie spójnej i logicznej wypowiedzi pisemnej. (I, II, III) |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### 1. Konstrukcja wypowiedzi (0–2)

- 2 p. – kompozycja pracy właściwa: zachowane proporcje między poszczególnymi częściami, logiczny dobór poprawnych merytorycznie argumentów; wywód klarowny.
- 1 p. – zachwianie proporcji między poszczególnymi częściami, logiczny dobór poprawnych merytorycznych argumentów lub właściwa kompozycja, logiczny dobór w większości poprawnych merytorycznych argumentów.
- 0 p. – niewłaściwa kompozycja i nielogiczny dobór argumentów.

#### 2. Trafność przytoczonych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem (sposób werbalizowania wrażeń wizualnych) (0–4)

- 4 p. – poprawna analiza formalna i treściowa wskazanej w temacie liczby dzieł.
- 3 p. – poprawna analiza formalna i treściowa większości wymaganych dzieł.
- 2 p. – poprawna analiza formalna i treściowa połowy wskazanej liczby dzieł lub niepełna (formalna lub treściowa) analiza wszystkich przykładów.
- 1 p. – elementy poprawnej analizy formalnej i treściowej mniej niż połowy wymaganych dzieł.
- 0 p. – niepoprawna analiza formalna większości przytoczonych dzieł lub niewłaściwy dobór dzieł lub błędna interpretacja większości przytoczonych dzieł.

#### 3. Znajomość materiału historyczno-artystycznego (0–2)

- 2 p. – poprawna faktografia: znajomość opisywanego okresu – ludzie, fakty, wydarzenia, daty, kierunki, style i tendencje oraz ich wpływ na indywidualny styl artysty.
- 1 p. – w faktografii dopuszczalne usterki lub nieliczne błędy; pobieżna znajomość opisywanego okresu.
- 0 p. – większość przytoczonych faktów jest błędna.

#### 4. Terminy i pojęcia (0–1)

- 1 p. – poprawna, różnorodna terminologia związana z opisem dzieł architektury i sztuk plastycznych, używana swobodnie we właściwym kontekście.
- 0 p. – w terminologii związanej z opisem dzieł sztuki liczne błędy lub jej brak; brak znajomości opisywanego okresu.

#### 5. Język i styl (0–1)

- 1 p. – język komunikatywny mimo błędów.
- 0 p. – język niekomunikatywny.